

УДК 636. 034: 636. 2: 636. 083

Дацюк І.В., студентка*

Вінницький національний аграрний університет

ВПЛИВ ДАТИ ОТЕЛІВ І ТЕХНОЛОГІЇ УТРИМАННЯ КОРІВ НА СЕРЕДНЬОДОБОВІ НАДОЇ У ПЕРЕХІДНИЙ ПЕРІОД

Проведено порівняльну оцінку впливу дати отелів корів та систем їх утримання на середньодобові надої у перехідний період із зимового на літній. Встановлено, що найвищі надої у перехідний період отримані від корів, які отелились у лютому-березні при поетапному переході з використанням стійлово-вигульної системи та годівельними столами.

Фізіологічно корови відповідним чином реагують на зміни у розпорядку дня, технологічних порушеннях та переходу на нові раціони за структурою та набором кормів. Такі стреси впливають негативно на молочну продуктивність корів. Особливо виникають проблеми у перехідний період, у результаті зміни раціону. Це обумовлено особливостями травного тракту корів. Виникають порушення мікрофлори у травному тракті через невідповідність нового набору кормів.

Виходячи із цього перехід корів з зимового-стійлового на літній період призводить до зміни структури раціонів, виникає стрес, який приводить до збільшення рухової активності та зниження надоїв.

Тому актуальним є дослідження пошуків зменшення проявів негативних закономірних факторів на організм корови у складний перехідний період з зимово-стійлового на літній період з врахуванням дати отелів, що дозволить встановити період лактації, який буде найбільш продуктивним у даний період.

Дослідження проводились у ПСП “Агрофірма Батьківщина” Вінницького району на коровах української чорно-рябої молочної породи у три етапи за датою отелів корів: грудень – січень, січень – лютий, лютий – березень. У контрольну та дослідні групи було відібрано корів за принципом груп-аналогів, де враховувалися порода, вік корови та дата отелу. Кількість корів встановлено відповідно до поголів'я дійного стада та дати отелів по 10 голів. Утримання корів: контроль — цілорічно-стійлове та перехід на літній період традиційний, який застосовується у більшості сільськогосподарських підприємств, тобто доставка зелених кормів у приміщення, де утримувалися корови. Перша дослідна група утримувалася за стійлово-вигульною системою з використанням годівельних столів та застосовувалася поетапна технологія переходу із стійлового на літній період. Друга дослідна група корів утримувалася за стійлово-вигульною системою з використанням пасовищ та з поетапним переходом на пасовище.

Розроблена технологія поетапного переходу корів із стійлового на пасовищний період полягає у тому, що з 20.04 десять днів до раціону всім піддослідним коровам включають 10% зелених кормів (за поживністю); з 30.04 по 9.05-20% зелених кормів; з 10.05 по 19.05-50% зелених кормів; 20.05 по 29.05-75% зелених кормів; 30.05 по 8.06-100% зелених кормів.

Надої корів визначались на кожний десятий день протягом 50 днів.

На початок перехідного періоду за середньодобовими надоями в дослідних групах

* Наукові керівники: професор, д.с.-г.н., Л.В. Польовий, асистент Т.В. Поліщук.

корів, які отелились у грудні – січні, вірогідної різниці не встановлено.

Проведеними дослідженнями встановлено, що середній надій молока корів, отели яких проходили у грудні – січні, протягом перехідного періоду (5 декад) був вищий у першій дослідній групі, у порівнянні з контрольною на 11,9-23,4% ($P < 0,05$, $P < 0,001$). Так, вірогідно вищий на 10,8-14,8% ($P < 0,05$, $P < 0,001$) середній показник надою отримано у другій дослідній групі (табл. 1).

Таблиця 1

Середньодобові надої корів у перехідний період за різними датами отелів і технологіями утримання, кг, $n=10$, $\bar{X} \pm S \bar{x}$

Показник	Варіанти утримання		
	цілорічно-стійлова (контроль)	стійлово-вигульна	
		з використанням годівельних столів (дослід 1)	з використанням пасовищ (дослід 2)
Отели у грудні – січні			
1 декада	19,0±0,43	19,4±0,42	19,3±0,46
2 декада	17,5±0,47	20,0±0,52**	18,5±0,50
3 декада	16,6±0,49	19,8±0,39***	17,8±0,55
4 декада	15,8±0,41	18,7±0,31***	16,3±0,50
5 декада	13,1±0,45	15,9±0,30***	15,3±0,52**
Отели у січні – лютому			
1 декада	19,0±0,43	19,4±0,42	19,3±0,46
2 декада	17,5±0,47	20,0±0,52**	18,5±0,50
3 декада	16,6±0,49	19,8±0,39***	17,8±0,55
4 декада	15,8±0,41	18,7±0,31***	16,3±0,50
5 декада	13,1±0,45	15,9±0,30***	15,3±0,52**
Отели у лютому-березні			
1 декада	21,2±0,55	22,8±0,41*	20,8±0,80
2 декада	22,1±0,47	22,8±0,82	20,6±0,64
3 декада	19,0±0,67	21,6±0,70*	19,3±0,69
4 декада	16,1±0,35	19,0±0,67**	18,1±0,66*
5 декада	14,9±0,32	17,6±0,65**	15,9±0,45

Примітка: * $P < 0,05$; ** $P < 0,01$; *** $P < 0,001$.

На початок перехідного періоду середньодобовий надій піддослідних корів, при отелах у січні – лютому, був на одному рівні (див. табл. 1).

Застосування поетапної технології переходу на літній період дало можливість не зменшити, а стабілізувати середньодобові надої корів у першій дослідній групі, яка утримувалась за стійлово-вигульною системою з використанням годівельних столів, на 14,3 – 21,4% при $P < 0,01$ і $P < 0,001$. У другій дослідній групі корів, які утримувались за стійлово-вигульною системою з використанням пасовищ та з поетапним переходом на літній період, середньодобові надої вірогідно відрізнялись від надоїв контрольної групи на 16,8% ($P < 0,01$) лише на 5 декаду.

У корів, отели в яких проходили в лютому – березні, за стійлово-вигульною системою утримання з використанням годівельних столів (дослід 1) середньодобовий надій за перехідний період був вищий з показником цілорічно-стійлової (контрольна група) на 7,5-18,1% ($P < 0,05$, $P < 0,01$) (див. табл. 1).

У групі корів другої дослідної групи середній надій вірогідно перевищував показники контрольної лише за 4 декаду на 12,4% ($P < 0,05$).

Отже, поетапна технологія переходу з зимового утримання на літнє дала можливість зберегти і стабілізувати середньодобові надой корів.

Висновки: 1. Порівняльна оцінка впливу дати отелів корів та систем їх утримання показали, що найвищі надой отримані у перехідний період із зимово-стійлової системи утримання на літню від корів, які отелились у лютому-березні при поетапному переході з використанням стійлово-вигульної системи та годівельними столами.

2. Утримання корів за стійлово-вигульною системою з використанням пасовищ дало можливість отримати більші надой в порівнянні з традиційною системою, проте вірогідно ($P < 0,05$) уступали надоям корів, яких утримували з використанням годівельних столів.

УДК 636.2:636.082.2

Іванов О.І., магістрант

Житомирський національний агроекологічний університет

ВПЛИВ РІЗНИХ СИСТЕМ БЕЗПРИВ'ЯЗНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ УТРИМАННЯ НА ФЕНОТИПОВУ КОНСОЛІДАЦІЮ БАТЬКІВСЬКИХ ЛІНІЙ ПРОДУКТИВНИХ ОЗНАК ПЕРВІСТОК УКРАЇНСЬКОЇ ЧОРНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ

В молочному скотарстві реалізація генетичного потенціалу продуктивних ознак первісток залежить, не тільки від консолідованості селекційних груп, а і від паратипової складової фенотипової мінливості, часткою якої є технологічна система утримання тварин. Дослідженнями встановлено, що для покращення молочної продуктивності в умовах безприв'язної технології утримання, як за Брацлавською системою, так і за системою фірми «Westfalia Surge», треба використовувати тварин лінії Старбака 35279097, а показників відтворювальної здатності – тварин лінії Валіанта 1650414. В умовах технологічної лінії «Westfalia Surge» для оптимізації показників інтенсивності вирощування телиць краще використовувати тварин лінії Чіфа 142738162.

Вдосконалення порід молочної худоби повинно базуватись не лише на схрещуванні з високопродуктивними породами, а й, у першу чергу, через оптимізацію їх внутрішньопородної структури. Консолідованість структурних одиниць породи, зокрема ліній, сприятиме створенню селекційних груп, які володіючи характерними для них константними властивостями, будуть ефективними як під час використання внутрішньолінійного підбору, так і кросу ліній.

Дослідження проводились в стадах великої рогатої худоби української чорно-рябої молочної породи: ДГ «Кутузівка» ІТ УААН Харківського району Харківської області та ТД «Долінське» Чаплінського району, Херсонської області.

В дослідженнях було задієно 197 первісток української чорно-рябої породи трьох ліній: Валіанта 1650414, Чіфа 142738162 і Старбака 35279097. Із продуктивних ознак, за якими проводились дослідження, використовували надій за 305 днів 1 лактації, % жиру і